



АКАДЕМІКУ В.П. РИБАЛКУ – 70 РОКІВ



Тернистим, але цікавим видався життєвий шлях директора Інституту свинарства ім. О.В. Квасницького Української академії аграрних наук, доктора сільськогосподарських наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки, двічі лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, академіка УААН і РАСГН Валентина Павловича Рибалка. Уважно аналізуючи його життєві кроки, мимоволі приходять на згадку слова поета Шевченка: „У кожного своя доля і свій шлях широкий”...

Народився В.П. Рибалко 8 жовтня 1936 року в м. Кривий Ріг Дніпропетровської області в родині робітника. Коли йому виповнилося 9 років, помер батько, який тільки-но повернувся з Великої Вітчизняної війни. Перший клас закінчив у селі Стара Маячка на Херсонщині, другий – у селі Новогригорівка на Миколаївщині, третій – у селі Петровське Ставропольського краю, а з 4-го по 10-й навчався в Байрам-Алі Туркменської РСР. Після закінчення школи працював машиністом локомотива на заводі будматеріалів, прохо-

див дійсну військову службу радистом-підводником у Севастополі. Після армії поступив на зоотехнічний факультет Туркменського сільськогосподарського інституту в Ашхабаді, який успішно закінчив у 1961 році. Ще студентом 4-го курсу, будучи членом наукового студентського товариства, опублікував свою першу наукову працю, виконану на основі використання методів варіаційної статистики у тваринництві.

Як молодий спеціаліст, за направленням інституту протягом чотирьох років працював спочатку зоотехніком-селекціонером радгоспу ім. 25 жовтня Первомайського району Миколаївської області. В кінці 1962 року В.П. Рибалко переведений працювати зоотехніком дослідного господарства Мігеєвського сільськогосподарського технікуму цього ж району (тут він підготував і опублікував свою другу наукову працю з групового утримання підсисних свиноматок). У 1963 році він стає зоотехніком, а згодом – головним зоотехніком Первомайського районного управління виробництва і заготівлі сільськогосподарської продукції.

З 1964 року В.П. Рибалко навчається в аспірантурі Полтавського науково-дослідного Інституту свинарства за спеціальністю розведення сільськогосподарських тварин. На той час в інституті працювали відомі в країні вчені: О.В. Квасницький, М.І. Матиєць, М.Т. Балашов, М.А. Коваленко, Ф.К. Почерняєв та багато інших. Під методичним керівництвом відомого генетика-селекціонера А.Х. Кащенко В.П. Рибалко підготував і в 1967 році захистив в Українській сільськогосподарській академії (м. Київ) кандидатську дисертацію на тему „Велика чорна порода свиней в Україні та її використання при чистопородному розведенні і схрещуванні”.

Із Полтавським НДІ свинарства (нині Інститут свинарства ім. О.В. Квасницького УААН) тісно пов'язаний весь його наступний період життя. Після аспірантури В.П. Рибалка залишають тут працювати старшим науковим співробітником відділу розведення і генетики. З 1970 по 1988 рр. – він заступник директора інституту з наукової роботи, а з 1988 – директор Інституту свинарства УААН.

У 1985 році В.П. Рибалко захистив докторську дисертацію на тему „Підвищення продуктивності свиней шляхом раціонального використання генетичних і паратипових факторів”.

У 1990 році його обрано членом-кореспондентом Української академії аграрних наук, у 1992 році присуджено вчене звання професора, а в 1993 році обрано дійсним членом Української академії аграрних наук.

Професор В.П. Рибалко відомий дослідник, організатор і координатор науково-технічних програм зі свинарства, в розробці яких беруть участь 28 науково-дослідних установ і ВНЗ України. Він – один із авторів важливих селекційних досягнень, які обумовлюють науково-технічний прогрес у галузі свинарства: полтавського заводського типу м'ясних свиней (ПМ-1), високопродуктивного материнського типу у великій білій породі (УВБ-1), полтавської м'ясної породи (ПМ), червоно-поясної спеціалізованої лінії м'ясних свиней (ЧПСЛ), а також декількох генеалогічних структур нових генотипів.

Напрямок наукової і практичної діяльності академіка В.П. Рибалка досить широкий: це, передусім, селекція, розведення, відтворення та технологія виробництва свинини. Результати багаторічної дослідницької роботи викладені в 487 наукових працях: підручниках, навчальних посібниках, монографіях, книгах, статтях, програмах, методичних та практичних рекомендаціях. Його розробки захищені 13 авторськими свідоцтвами і патентами. Під його методичним керівництвом підготовлено і захищено 18 кандидатських і 5 докторських дисертацій.

Згідно із завданнями Міністерства сільського господарства та Академії аграрних наук В.П. Рибалко виїздив в Англію, Францію, Німеччину, Канаду, Швецію, Китай, Польщу, Румунію, Болгарію, Нідерланди, Данію, де вивчав передовий досвід цих країн із ведення свинарства, систематично висвітлюючи його на сторінках спеціальних журналів та в періодичних виданнях. Одним із результатів вивчення зарубіжної практики стала розробка оригінального проекту та будівництво в дослідному господарстві інституту станції з вирощування та оцінки кнурів-плідників.

Академік В.П. Рибалко – голова Спеціалізованої ради із захисту дисертацій, член секції зоотехнічного комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, член науково-технічної ради Міністерства АП України, член бюро відділення „Зоотехнія“ Української академії аграрних наук, член редакційних колегій журналів „Тваринництво України“, „Вісник Полтавської державної аграрної академії“ і „Свиноводство“ (Росія). В.П. Рибалко здійснює методичне керівництво з підготовки молодих наукових кадрів через аспірантуру і докторантуру, за сумісництвом обіймає посаду професора Полтавської ДАА і Миколаївського ДАУ.

За значний науково-виробничий внесок у розвиток сільськогосподарської науки і заслуги перед державою В.П. Рибалко нагороджений „Почесною грамотою Міністерства сільського господарства СРСР“ (1980 р.), Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР (1986 р.), „Почесною грамотою Кабінету Міністрів України“ (2002 р.), „Знаком Пошани“ Міністерства АП України (2002 р.) і багатьма медалями. Він удостоєний звання лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки (1984, 1999 рр.), а також звання „Заслуженого діяча науки і техніки України“ (1997 р.). У 1997 році в Женеві він одержав Міжнародну персональну нагороду „Єртсмейкер“ у номінації „За збереження і розвиток інтелектуально-кадрового потенціалу підприємства в період перехідної економіки“. Правлінням Американського біографічного інституту В.П. Рибалку присуджено престижне звання „Людина року - 2001“, а в 2003 році його обрано іноземним членом Російської академії сільськогосподарських наук. Він є почесним професором багатьох вузів України та Росії.

Свою ювілейну дату Валентин Павлович Рибалко зустрічає повним енергії і творчих планів.

Сердечно вітаємо ювіляра, бажаємо йому доброго здоров'я, родинного благополуччя і нових творчих успіхів на благо нашої держави.

В.М. Нагаєвич, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри технології виробництва продукції тваринництва, перший проректор Полтавської державної аграрної академії,

О.Ф. Сагло, завідувач лабораторії наукових досліджень із питань інтелектуальної власності та маркетингу інновацій Інституту свинарства ім. О.В. Квасницького УААН